

OPBRENGST REVIEWBIJEENKOMST JEUGD 18 MAART 2025

Aanwezig: starters, ervaren jeugdprofessionals, leidinggevend en stagecoördinator van Stichting Lentekind, Jeugdbescherming west, Juvent, Kibeo, Toegang Middelburg, Advizo & docent, docent-onderzoeker en opleidingsmanager Pedagogiek en ondersteuner van het lectoraat Excellence & Innovation in Education van de HZ.

Locatie: PE123 HZ Vlissingen

Vanuit het promotieonderzoek Weerbaarheid van startende jeugdprofessionals versterken op basis van zingeving in werk, vond een reviewbijeenkomst met werkveld jeugd plaats op 18 maart 2025. Het was een constructieve bijeenkomst: mooie betrokkenheid van jeugd-, onderwijs- en onderzoeksprofessionals die aanvullende perspectieven deelden. Dit leidde tot waardevolle feedback op de onderwijsinterventie die wordt ontwikkeld door de actiewerkgroep binnen het promotieonderzoek. In dit document staat de uitwerking van de ontvangen feedback.

Bijgevoegd is ook de presentatie die gedeeld is tijdens de reviewbijeenkomst (bijlage 1), waarin het denkkader gebaseerd op wetenschappelijke literatuur staat beschreven, gevolgd door de opgehaalde kennis uit de praktijk, die samen hebben geleid tot conceptversie van de onderwijsinterventie. De ontvangen feedback van de reviewbijeenkomst wordt ingezet om het eerste concept bij te stellen, wat leidt tot een aanscherping en concretisering uitwerking van de onderwijsinterventie, waarvan het eindresultaat wordt gedeeld tijdens de reviewbijeenkomst op 10 juni.

Ontvangen feedback

De conceptversie van de onderwijsinterventie is gepresenteerd op basis van het curriculaire spinnenweb (Van den Akker, 2004), dat onder andere omvat wat er geleerd wordt, door wie, waar, met welke materialen en begeleiding (zie bijlage 1 slides 12 t/m 15). De aanwezigen op de reviewbijeenkomst gaven feedback vanuit drie groepen op basis van rol: starters en stagecoördinator, ervaren jeugdprofessionals en leidinggevend. De aanwezige onderwijs- en onderzoeksprofessionals sloten aan bij de verschillende groepen.

Elke groep gaf feedback op de onderwijsinterventie op basis van vier vragen:

1. Waar mag de focus op gelegd worden?
2. Wat mag verder uitgewerkt worden?
3. Wat ontbreekt er?
4. Wat mag weggelaten worden?

Bij de groep leidinggevendenden werd omgaan met fysieke weerbaarheid in eerste instantie aangeduid als een onderdeel dat weggelaten mag worden. Uit de dialoog bleek echter dat bedoeld werd dat het sterker is om de-escalerend te werken en zo de noodzaak van fysieke weerbaarheid te voorkomen. De-escalerend werken mag toegevoegd worden aan de onderwijsinterventie. Op basis van deze dialoog en omdat de starters fysieke weerbaarheid juist benoemden als aspect dat verder uitgewerkt mag worden, wordt dit onderdeel behouden en is de-escalerend werken toegevoegd aan de categorie 'Wat ontbreekt er?'

Door deze verschuiving stond er bij geen enkele groep feedback in de categorie 'Wat mag weggelaten worden?'. Dit leidt tot de conclusie dat alle voorgestelde onderdelen van de onderwijsinterventie relevant worden geacht door het werkveld.

In de tabel hieronder staan alle verzamelde feedbackpunten, weergegeven per groep, op basis van de feedbackpunten op de werkbladen (bijlage 2) en de dialoog daarover tijdens de reviewbijeenkomst.

		Ontvangen feedback
Focus	Starters & stagecoördinator	- Eigenaarschap. - Bieden van werkbegeleiding: vormgeving, kaders, verwachtingen. - Houding en rol binnen systeem: waar voeg je je naar en waar positioneer je jezelf, wat mag je van jezelf verwachten?
	Ervaren jeugdprofessionals	- Grenzen stellen. - Reële verwachtingen managen m.b.t. idealen starters en kleine stappen in de praktijk. - Oefenen met complexe casuïstiek: rollenspel vaak ongemakkelijk, video opnamen terugkijken leerzaam. - Ervaren professionals uit de praktijk open over eigen leerproces en gezamenlijk reflecteren in de klas.
	Leidinggevendenden	- Verdiepende zelfreflectie en gezamenlijke reflectie (noodzaak pas in praktijk duidelijk). - Zelfkennis en verantwoordelijkheid. - Geloof in eigen kunnen, als kader van denken en handelen.
Verder uitwerken	Starters & stagecoördinator	- Helpende gedachten. - Werkbegeleiding in de praktijk: ondersteuning/samenwerking met onderwijs met praktijkbegeleiders. - Fysieke weerbaarheid. - Signaleringsplan schrijven.

	Ervaren jeugdprofessionals	• Veilige verbinding aangaan: om te leren hoe je je kwetsbaar op kunt stellen moet je hele omgeving kwetsbaar durven zijn. • Stevige begeleider om op te kunnen leiden, match met praktijkbegeleider.
	Leidinggevend	• Hoe ziet het traject na afstuderen eruit? • Proactieve houding starters belangrijk: steeds meer behoefte aan instructies werkprocessen vormt spanningsveld met eigenaarschap en voldoen aan functiebeschrijving. • Feedback van ervaringsdeskundigen.
Wat ontbreekt	Starters & stagecoördinator	• Verwachtingen van studenten: wat zou je willen leren? Jaarlijks evalueren. • Hoe oefenen studenten in settings met minder heftige situaties verdiepende reflectie en komen zo tot ontwikkeling? Mogelijke middelen: fictie, film. • Hoe ga je ermee om als je als starter niet gehoord voelt door de hogere laag in de organisatie?
	Ervaren jeugdprofessionals	• Richtlijnen beroepscode kunnen kaders en houvast geven. • Cultuursensitief werken. • Rollenspellen: bellen (zijn jongeren niet meer gewend). • Werkbegeleiding: kaders en verwachtingen, hoe worden starters ontvangen in de praktijk?
	Leidinggevend	• De-escalerend werken: signalen opvangen en de-escaleren voordat fysieke weerbaarheid nodig is. • Kennis van verschillende generaties: taal, arbeidsethos. • Verschillende doelgroepen roepen andere krachten op bij professionals. • Kennis bij de werkgever over randvoorwaarden, zoals buddies. • Studenten leren het thema op de agenda te zetten in de organisatie (beleid), bewust van verschillen in werkveld.
Weglaten	Starters & stagecoördinator	-
	Ervaren jeugdprofessionals	-
	Leidinggevend	-

Bijlage 1: Presentatie reviewbijeenkomst

Reviewbijeenkomst Fase 3: Ontwerp
Weerbaarheid op basis van zingeving in werk

Actiewerkgroep & Sterre Hoenderop-Gielen
18 maart 2025

 UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES **UvH** UNIVERSITY
OF HUMANISTIC
STUDIES

De persoonlijke
hogeschool

1

Welkom!

Actiewerkgroep
Lynn Rijkse – Stichting Lentekind
Ilze Wiegeraad – Toegang Middelburg
Sharida Karelse – Careflex
Marieta Rosendaal – HZ
Sterre Hoenderop – HZ

Voorstelrondje

 UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES **UvH** UNIVERSITY
OF HUMANISTIC
STUDIES

2

Programma

Participatief ontwerpgericht onderzoek
Multi perspectiefbenadering
Wetenschappelijke kennis
Praktijkkennis
Ontwerp
Feedback
Vraag rollen
Vervolg
Afsluiting

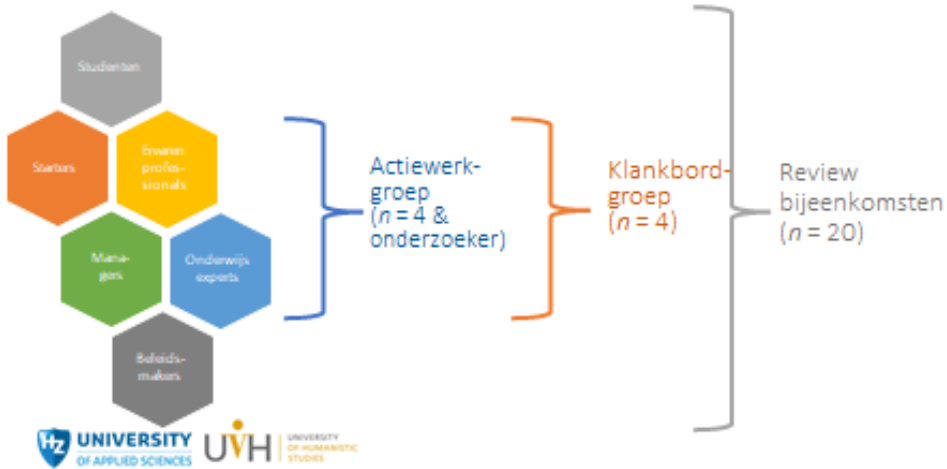

3

4

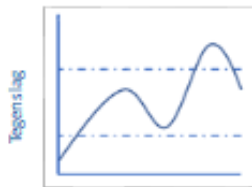
Multi-perspectief benadering (Larkin et al., 2019)

5

Wetenschappelijke kennis

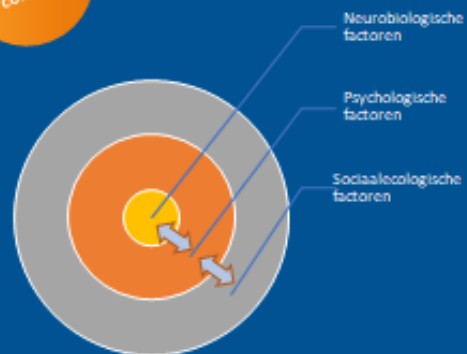
Het aangeboren vermogen van een organisme, mens of systeem om tegenslag aan te kunnen, **veerkracht** tonen en zich aan te kunnen passen aan veranderende omstandigheden (Rushton, 2018).

Weerbaarheid

Logos: HZ UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, UVH UNIVERSITY OF HUMANISTIC STUDIES

Gelaagd concept

Complexe wederzijdse beïnvloeding van interne en externe factoren, verschillend per context (Ungar et al., 2021; Rushton, 2018).

6

Zingeving in werk versterkt de weerbaarheid van professionals

(Allen et al., 2019; Van Wingerden & Poell, 2019)

- Vanuit zingeving ervaren professionals hun werk als:
 - betekenisvol;
 - belangrijk;
 - rewarding (voldoening);
 - in lijn met persoonlijke waarden; en/of
 - integratie tussen zelf en de ander versterkend: zelfontwikkeling, deel uitmaken van een groter geheel & dienstbaar zijn (Bailey et al., 2019).
- Purpose: het oprecht verbinden van eigen doelen met doelen van anderen (Veltman, 2016) en het verschil maken (Martela & Steger, 2016) versterkt zingeving in werk.

 UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
  UvH | UNIVERSITY
OF HUMANISTIC
STUDIES

7

Verbondenheid versterkt weerbaarheid & zingeving

- Interpersoonlijke neurobiologie: wij mensen zijn onlosmakelijk verbonden met elkaar en onze omgeving → weerbaarheid ontstaat door integratie van gedifferentieerde onderdelen (Siegel, 2023).
- Weerbaarheid kan ontwikkeld worden in een steunende omgeving (o.a. Ungar, 2021; Bürgin et al, 2020).
- Je onderdeel voelen van een groter geheel hangt samen met weerbaarheid (Jones et al., 2022; Yakhnich, 2022) & zingeving in werk (Bailey et al., 2019; Veltman, 2016).

Complexe wederzijdse beïnvloeding van interne en externe factoren, verschillend per context (Bevriks van Siegel, 2023; Ungar et al., 2021 & Rushdon, 2018).

 UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
  UvH | UNIVERSITY
OF HUMANISTIC
STUDIES

8

Werkzame elementen interventies weerbaarheid

- Kennisoverdracht om inzicht te krijgen
 - Ervaringskennis centraal
 - Self-care
 - Cognitieve gedragstherapie
 - Mindfulness oefeningen
 - Reflectieve oefeningen
 - Groepsgesprek
 - Individuele coaching
 - Oefenen en rollenspel
 - Peer support en peer education
 - Trainer als ervaringsdeskundige en rolmodel
 - Trainer als co-learner
- (O.a. Joyce et al., 2018; Kunzler et al, 2020)

Er is twee jaar stevige begeleiding vanuit een ondersteuningsprogramma plus opbouw in caseload nodig voor startende jeugdprofessionals om de benodigde kennis, vaardigheden en basishouding te ontwikkelen om zelfstandig aan de slag te kunnen.

(Csiernik et al., 2010; Ellet et al., 2007)

Klankbordgroep:

"Eigenlijk is aandacht voor de persoonlijke en professionele ontwikkeling doorlopend van belang."

9

Praktijkkennis

- Eigenaarschap en zelfregie zijn belangrijk voor starters om verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces.
- Starters vallen uit door eigen bagage of trauma uit verleden, soms bewuste keuze.
- Starters hebben behoefte aan:
 - Rolmodellen die open zijn over eigen leerproces.
 - Verdiepende reflectie met ervaren collega's.
- Begeleiden van starters vraagt veel van het team.
- Gestopte starters: 'ik stond er alleen voor.'

UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

UvH
UNIVERSITY OF HUMANISTIC STUDIES

10

Leerresultaat: Inbedding in curriculum Pedagogiek

1. Landelijk opleidings- en competentieprofiel hbo-bacheloropleiding Pedagogiek.
2. Passend bij Pedagogiek voltijd cursus Beroepsidentiteit (LUK 10.7) en blauwe leerdoelen.
3. Visie ontwikkeling onderwijsinterventie: Vanuit zelfkennis en zelfregie sturing geven aan je persoonlijke en professionele ontwikkeling, in afstemming met je professionele en persoonlijke contexten.

Leerresultaat: Weerbaarheid door zingeving in werk

Beginnende professionals monitoren hun eigen gevoelens, gedachten en gedrag. Zij signaleren wanneer interne of externe wijziging ontstaat, die ze bespreekbaar maken met mensen om hen heen, zoals hun cliënten, collega's en leidinggevenden in hun beroepspraktijk of met naasten uit de privésfeer. De samenhang van de persoonlijke en professionele ontwikkeling van beginnende professionals wordt inzichtelijk. Dit vergroot het bewustzijn van de eigen drijfveren in het werk en de verhouding met anderen in de werkomgeving. Dit bewustzijn geeft de beginnende professional handvaten om bij te dragen aan het lerend systeem waar hij deel van uitmaakt in verschillende contexten. Dit verhoogt de weerbaarheid van de beginnende professional als de omgeving veiligheid biedt om kwetsbaar te mogen zijn.

Kernvak 3 Professionaliteit versteken

Competentie 10
Doet onderzoek naar, en reflecteert als reflectieve professional op. Het eigen handelen ten behoeve van de persoonlijke professionele ontwikkelingen en het verbeteren van het professionaal handelen.

LUK 10.7
De student presenteert zijn beroepsidentiteit en beargumenteert hoe hij zijn inhoudelijke kennis gaat onderhouden en inzetten in het werkveld.

LU1 Je betoogt hoe jouw beroepsidentiteit als startbekwame professional tot stand is gekomen.	LU2 Je betoogt op welke wijze je jouw kennis en inzicht inzet en op <u>12</u> date houdt om een toekomstbestendige professional te worden en te blijven.
Je toont jouw beroepsprofiel door jouw authentieke verhaal overtuigend te vertellen en adequate antwoorden te geven op de gestelde vragen.	Je evalueert welke nieuwe ontwikkelingen van invloed zijn op het werkveld van de hbo-pedagogie nu en in de toekomst.
Je reflecteert op jouw professionele ontwikkeling ten aanzien van jouw studieactiviteiten, beroepsituaties en morele dilemma's.	Je betoogt de wijze waarop je een toekomstbestendige professional wilt worden en blijven.
Je onderbouwt met krachtige voorbeelden welke pedagogie en ontwikkelingen van invloed zijn op jouw professionele identiteit.	

11

Ontwerp op basis van curriculaire spinnenweb (Van den Akker, 2004)

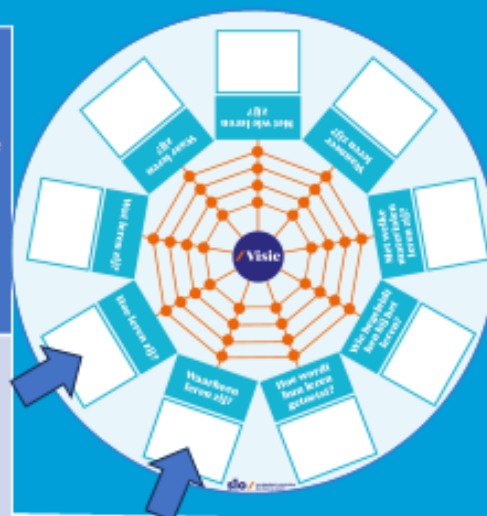
- Wat leren zij?
- **Zelfkennis:** inzicht in eigen drijfveren, doelen en spiritualiteit (purpose).
 - **Reflectie:** jezelf leren kennen en monitoren.
 - **Visie:** eigen visie formuleren.
 - **Houding:** kwetsbaar op durven stellen.
 - **Zelfzorg:** wat betekent dat en wat juist niet?
 - **Systeem:** onderdeel zijn van groter geheel/community, rollen.
 - **Zelfregie:** verantwoordelijkheid voor eigen proces.
 - Denkkader als onderbouwing voor handelen en emotionele verdieping (framing).
 - Begrippen, dynamieken en processen m.b.t. weerbaarheid op basis van zingeving in werk én uitval onderscheiden en herkennen.
 - Kennis over het brede werkveld jeugd.
 - Opkomen voor eigen positie en erkenning eigen beleving zonder dat dat ten koste gaat van anderen.
 - Signaleringsplan maken.
 - Humor ontwapent.
 - Leren verdragen, accepteren.
 - Fysieke weerbaarheid.

12

Ontwerp deel II

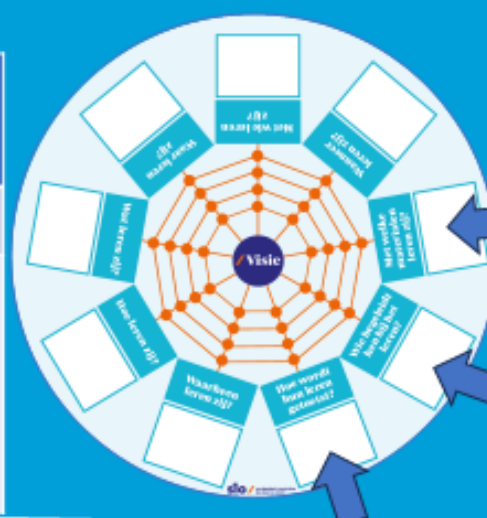
Hoe leren zij?	• Werkzame elementen uit literatuur. • Veilige leeromgeving: ruimte om je kwetsbaar op te stellen en voor eigen ervaringen. • Oefenen met gevoelsreflectie praktijksituaties. • Gespreksvoering met lichte tot zeer uitdagende casuïstiek. • Verdiepende vragen in dialoog. • Afwisseling samen doen, individueel, delen. • Vanuit differentiatie door begeleiders op basis van hersenontwikkeling en levenservaring. • Verantwoordelijk voor eigen leerproces. • Simpele oneliners als helpende gedachten.
Waarheen leren zij?	• Kerntaak professionaliteit versterken. • Een weerbare en veerkrachtige professional zijn. • Kunnen sparren/hulp vragen collega's. • Eigenaarschap. • Samenwerken: niet oplossen maar hulp bieden.

13

Ontwerp deel 3

Hoe wordt het getoetst?	• Inzet & inzicht beoordelen (voldaan/niet voldaan). • Test weerbaarheid (start-midden-eind). • Criteriumgericht interview. • Presentatie/gesprek (borging).
Wie begeleidt hen?	• Minimaal 2 docenten per groep. • Rolmodellen.
Met welke materialen leren zij?	• Kennis: artikelen, reader. • Trainingsacteurs. • Video opnamen. • Voorbeeldsituaties/casuïstiek/ eigen praktijkervaringen. • Interviewmethoden. • Online leeromgeving. • Gastprekers: openheid eigen proces. • Ervarensdeskundigen. • Kleurplaat rollen.

14

Ontwerp deel 4

Wanneer leren zij?	- Zes maanden om de week een timeslot van 1,5 uur. (Uiteindelijk doel: vanaf jaar 1 opleiding Pedagogiek tot 2 jaar na afstuderen.)
Met wie leren zij?	- Jaargenoten. - Tutor: ouderejaars student. - Individueel.
Waar leren zij?	- HZ. - Stage/praktijkplek. - Thuis.

15

Feedback

- Schrijf je feedbackpunten op, één per post-it.
- Plak de post-it in het passende vak.
- Bespreek met elkaar:
 - Wat komt overeen?
 - Geef de clusters een naam.
 - Welke punten verschillen?
 - Plak die naast elkaar.
- Nabespreken.

16

Vervolg

- 10-06-2025: Reviewbijeenkomst: Presentatie.
- September 2025: start onderwijsinterventie:
 - Vierdejaars pedagogiek studenten HZ.
 - Starters binnen twee jaar na afstuderen.

➤Aanmelden starters: s.s.hoenderop@hz.nl.

17

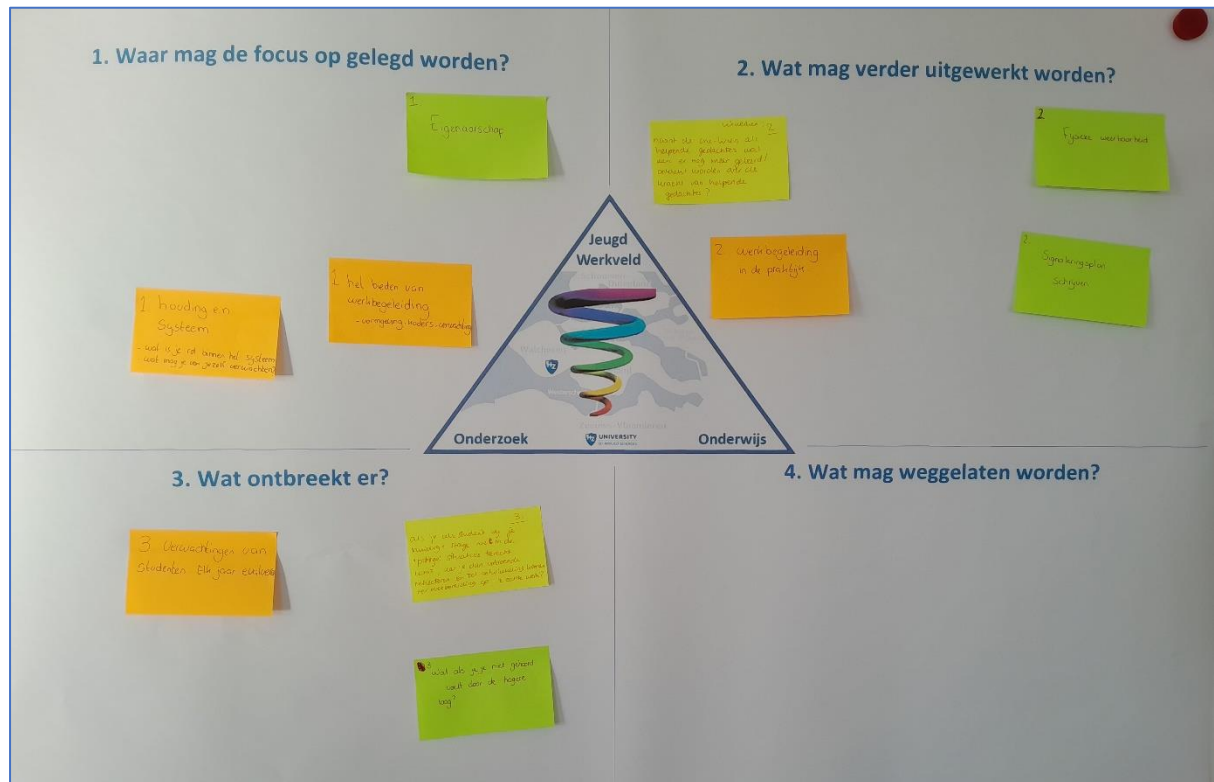
Hartelijk dank voor je betrokkenheid &
graag tot 10 juni!

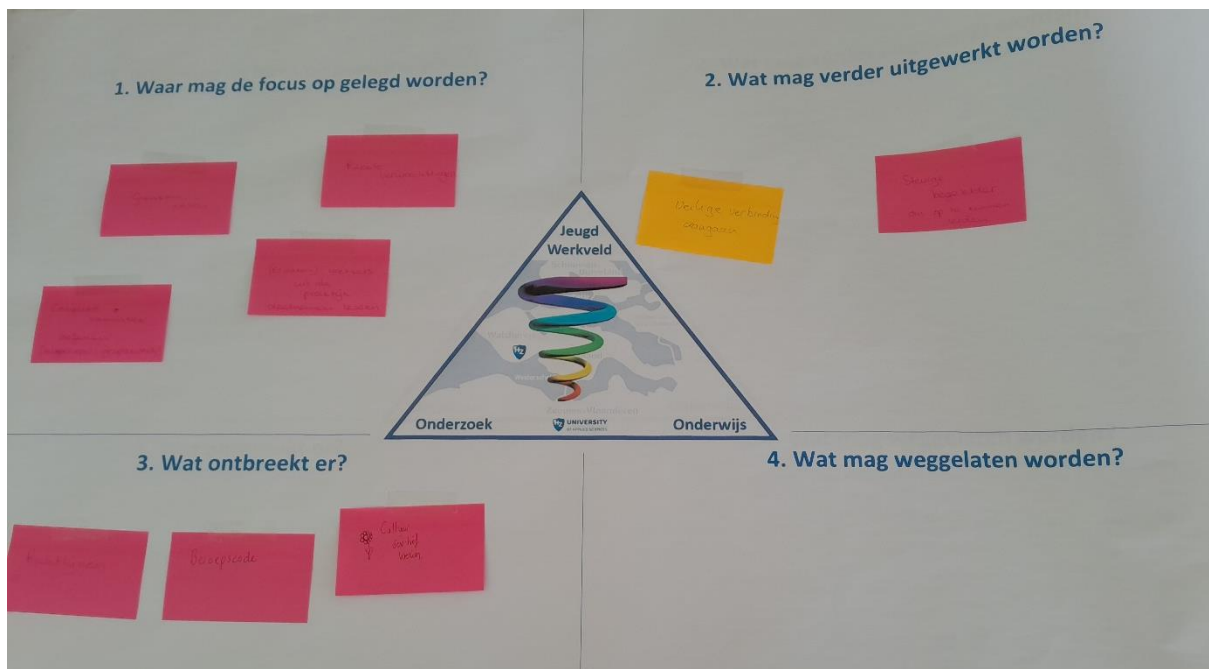
18

Bijlage 2: Ontvangen feedback tijdens reviewbijeenkomst

1.1 Starters & stagecoördinator

1.2 Ervaren jeugdprofessionals

1.3 Leidinggevenden

